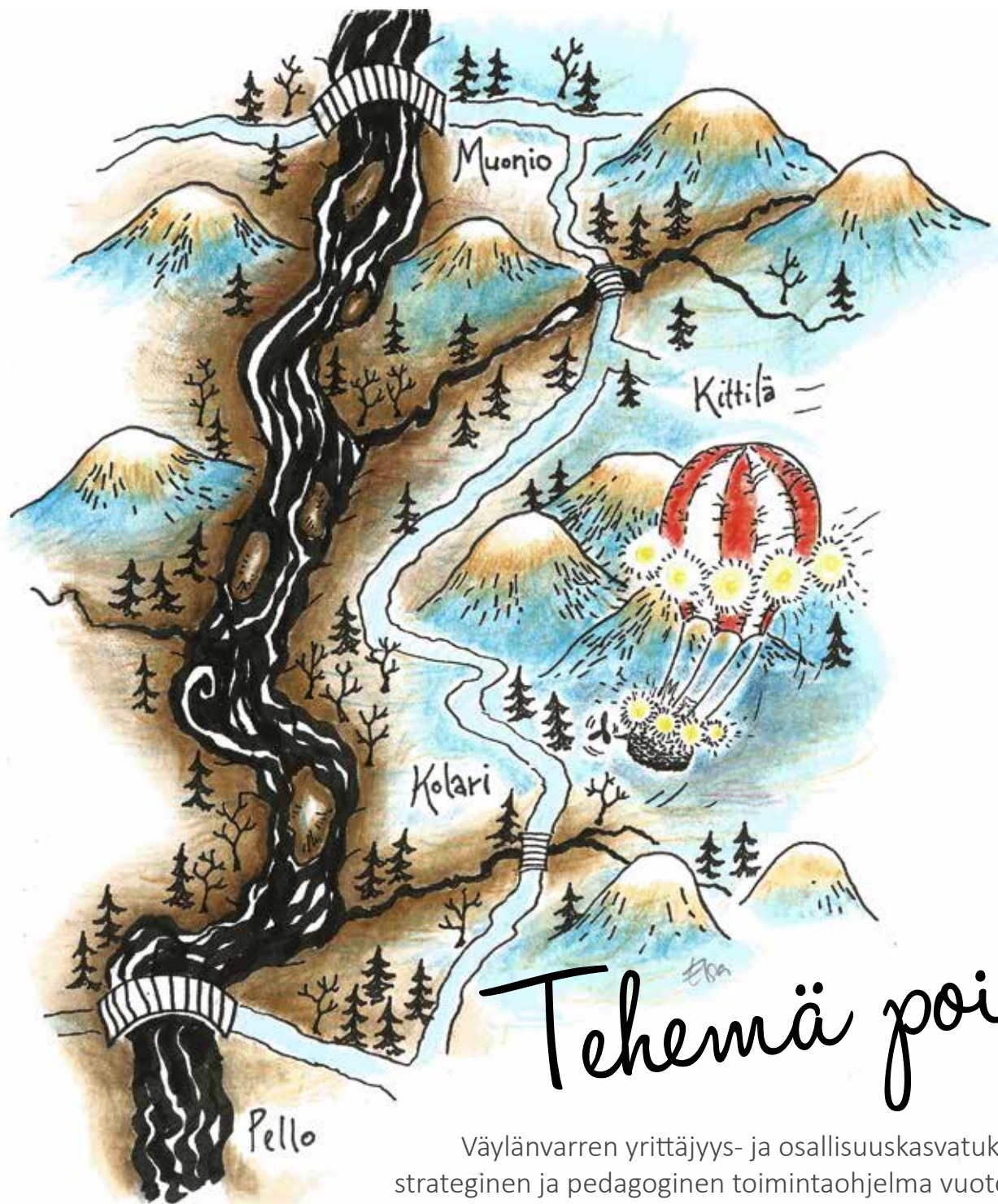

Tehemä pois!

Väylänvarren yrittäjyys- ja osallisuuskasvatuksen
strateginen ja pedagoginen toimintaohjelma vuoteen 2027

Väylänvarren yrittäjyys- ja osallisuuskasvatuksen strategian ja toimintaohjelman aineisto on kerätty alueelliseen, kuntarajat ylittävänä, osallistavana prosessina vuosien 2016-2017 aikana. Aineistoa kerättiin alueen oppilaitosten oppilailta sähköisen kyselyn avulla ja opetushenkilöstö, rehtorit, yrittäjät, kolmannen sektorin toimijat sekä kuntien luottamushenkilöt ja viranhaltijat pääsivät osallistumaan strategian luomiseen työpajoissa. Työn on mahdollistanut Lapin ELY-keskuksen rahoittama Alueellisen yrittäjyyskasvatuksen polut-hanke (ESR).

Kiitos kaikille tämän strategian tekemiseen osallistuneille!

Varhaiskasvatus, perusopetus, lukio ja ammatillinen koulutus:
oppilaat ja opetushenkilöstö

Ammattiopisto Lappia, Muonio
Kolarin yhtenäinen peruskoulu
Kolarin lukio
Lapin Taikaa - yksityinen ryhmäperhepäiväkot
Muonion yhtenäiskoulu
Muonion lukio
Pellon peruskoulu
Pellon lukio
Äkäslompolon koulu

Korkeakoulut

Juhamatti Konttaniemi, projektisuunnittelija,
Lapin AMK Niina Alapuranen, koulutuspäällikkö,
Lapin yliopiston koulutus- ja kehittämispalvelut

Yritykset ja yhdistykset ja muut tekijät

Alueellisen yrittäjyyskasvatuksen polut -hankkeen ohjausryhmä
Haukkahuvilat Oy
Jounin Kauppa Oy
K-Market Muoniontori
K-Market Yliranta
Lumi-Mari Oy
Meän Torniolaakso
Muonion Yrittäjät
Nuorten Palvelu ry
Pellon kehitys Oy
Pellon Yrittäjät
Potma Oy
Santa Claus Medias Oy
8 Seasons Cafe
Ylläksen matkailuyhdistys ry

Kolarin kunta

Antti Määttä, kunnanjohtaja
Asta Hakso, projektiasiantuntija
Johanna Koivumaa, elinvoimajohtaja
Juha Väisänen, sivistys- ja henkilöstöjohtaja
Kaisa Kylä-Kaila, Alueellisen yrittäjyyskasvatuksen polut-hanke, projektipäällikkö
Sanna Syväjärvi, vs. yhtenäisen peruskoulun rehtori
Vesa Pellikka, lukion rehtori
Kunnanhallituksen kokous
Sivistyslautakunnan kokous

Muonion kunta

Kyllikki Kurki, lukion rehtori ja Lappian toimipaikkapäällikkö
Päivi Lapiolahti, elinkeinosihteeri
Elinkeinolautakunnan kokous
Sivistyslautakunnan kokous

Pellon kunta

Juha Nikka, vs. peruskoulun ja lukion rehtori
Tuomas Mathlein, vs. elinvoimajohtaja
Hyvinvointilautakunnan kokous

Kuvitus: Elsa-Maria Kaulanen
Graafinen suunnittelu ja taitto: Hiutale Design
Painatus: Tunturi-Lapin kirjapaino

Esipuhe

Elämässä hyvienkään suunnitelmien toteutumisesta ei voi olla aina varma. Hyvät suunnitelmat ja kunnianhimoiset tavoitteet ovat kuitenkin tärkeitä, ja niitä kannattaa yrittää toteuttaa, koska suuretkin unelmat voivat joskus toteutua.

Yrittäjyyskasvatushanke on ollut väline toteuttaa Muonion, Kolarin ja Pellon kuntien asettamaa tavoitetta nuorten kasvatamisesta yrittäjämäiseen toimintatapaan. Hankkeen tulokset ovat olleet jo nyt vaikuttavia. Olen nähnyt omakohtaisesti, että moni nuori on saanut kokea iloa ja onnistumisen kokemuksia hankkeen ja yrittämisen harjoittelun parissa. Hankkeen suunnittelua ja toteutustakin kuvaa sanaa projekti paremmin sana prosessi: Hanketta on valmisteltu kunta-, hallinto- ja sektorirajat ylittäen oppilaiden, yrittäjien, opettajien, järjestötoimijoiden, luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimesta.

Käsitteessä yrittäjyyskasvatus sana yrittäjyys saa vahvan merkityksen ja luo mielleyhtymän yritystoimintaan valmentamisesta. Käsitettä ei tulisi kuitenkaan ymmärtää näin suppeasti. Yrittäjyyskasvatuksessa on kyse ennen kaikkea elämänhallinta- ja työelämätaitojen harjoittelusta ja oppimisesta. Oma näkemykseni on, että kaiken ytimessä on positiivinen asenne ja usko sekä uskallus omien kunnianhimoisten tavoitteiden toteuttamiseen. Siitä yrittämisessä ja myös kunnan elinvoiman kasvatamisessa on kyse: Etenemisestä kunnianhimoisen ja jopa mahdollattomaltakin tuntuvaan tavoitteen suuntaan. Reitti ja keinot löytyvät kyllä matkan varrella, kunhan lähtee liikkeelle eikä pysähdy ennen kuin on perillä.

Muuttuvassa työelämässä yrittäjyyden ja yrittäjyyskasvatuksen tuottamat työelämätaidot ovat arvossaan. Kyky johtaa itseä, hallita kokonaisuuksia ja työskennellä rohkeasti ja luovasti ovat tärkeitä etenkin, kun useissa työtehtävissä riippuvuus ajasta ja paikasta on vähentynyt, ja free lance –tyyppinen työ lisääntynyt.

Kolmen kunnan investointi yrittäjyyskasvatukseen hankkeen muodossa on samalla investointi koko alueen elinvoimaan.

Mitä enemmän olen pohtinut kunnan elinvoiman syntymekanismeja, sitä vakuuttuneemmaksi olen tullut siitä, miten suuri merkitys ihmisillä on sen kannalta.

Esimerkiksi ainoastaan työpaikat sinänsä eivät luo elinvoimaa, vaan aktiiviset, innokkaat ja vapaa-ajallaankin yrittäjämäisellä tavalla toimivat ihmiset. Kouluilla ja opettajilla on siis paljon annettavaa kunnan elinvoiman kehittämiseen. Toivotan kaikille intoa ja kokeiluhenkisyyttä yrittäjyyskasvatuksen edistämiseen!

Kolarissa 4.9.2017

Antti Määttä, kunnanjohtaja
Kolarin kunta

"Molen
Tornionjokilaaksosta,
tunturien juurella
kasunnu ja ylpeä siitä!"

Johtava ajatus:

Väylänvarren yrittäjyyskasvatuksen toimintaohjelman unelmana on positiivisen muistijäljen jättäminen omasta kotiseudustaan alueen nuorille. Ohjelman toimenpiteiden avulla pyritään vahvistamaan lasten lappilaisia juuria, herättämään heissä ylpeyttä kotiseutuaan kohtaan ja varustamaan heidät tiedoilla, taidoilla, lappilaisella älykkyydellä sekä hyvällä itsetuntemuksella kohti muuttuvan maailman haasteita. Pitkän tähtäimen tavoitteena on vahvalla osaamisella ja rikkailla kokemuksilla vaurastuneiden nuorten aikuisten paluumuutto takaisin Lapin alueelle, Lapin elinvoimaisuutta kasvattamaan - yrittämällä tai työtä tekemällä!

Strategiset ja pedagogiset tavoitteet

”

Mielestäni yrittäjä tarvitsee menestyäkseen rohkeutta, hyviä ja rohkeita päätöksiä, ahkeruutta, kielitaitoa ja hyviä keskustelutaitoja, että saa myytyä omaa palvelua/tuotetta, itsevarmuutta ja hyvän mielen.”
Oppilas, Muonion yhtenäiskoulu.

”Toimintaohjelman tavoitteilla ja toimenpiteillä tähdätään yksilöiden kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin, yhteiskunnan suorituskäkyyn ja menestykseen vaikuttavien pääomien kerryttämiseen yrittäjyyskasvatuksen keinoin!”

”

”Yrittäjyyskasvatus isossa kuvassa luo innovatiivisia tulevaisuuden tekijöitä, joita Suomi tarvitsee. Kun oppilaat löytävät omat vahvuutensa he ovat innostuneita. Innostus tarttuu ja kouluista tulee entistä innovatiivisempia ja monimuotoisempia opiskelupaikkoja. Yhteistyö lähiympäristön yritysten kanssa pienentää koulun ja työelämän ”kuilua eli jatkumo koulusta työelämään tulee helpommaksi.”

Pia van der Kamp, yrittäjyyskasvatuksen koordinaattori-opettaja, Ylläsjärven koulu.

1.

"Tärkeintä on tietää kuka ja mitä olet, koska se minne menet, elää jatkuvassa muutoksessa!"

Tavoite:

Tavoitteena on oppijan inhimillisen sekä psykologisen pääoman kasvattaminen ja omaehtoisen yrittäjyyden kehittäminen.

Toimintaa ohjaava periaate:

Onnistumisen avaimena on oppijälähtöisyys!
Oppijälähtöisyydessä keskeistä on oppijan osallisuus ja vastuullisuus omasta oppimisesta. Oppija on opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Tulos:

Toimenpiteiden tuloksena on oppijan lisääntynyt kyky kohdata tulevaisuuden työelämä ja maailman muutosvoimat sekä menestyä elämässä.

”

"Ydin on työelämätaitojen oppiminen sekä omien vahvuuksien ja intohimojen tunnistaminen ja löytäminen, itsetuntemuksen vahvistaminen. Hyöty tulee näkymään toivon mukaan tulevaisuudessa elinvoimana alueellamme."

Elina Varis, yrittäjyydskasvatuksen koordinaattoriopettaja, Muonion kunta.

Toimenpiteet:

1. Itsetunnon ja minäkuvan kehittymisen tukeminen - kuka minä olen?

Itsetuntemus ja minäkuva syntyvät mm. siitä, miten muut näkevät oppijan ja miten oppija itse kokee, näkee ja tuntee itsensä. Toimenpiteiden avulla oppilas oppii hyväksymään itsensä ja muut, sekä ihmisten erilaisuuden. Terveellä minäkuvalla ja itsetunnolla luodaan uskoa tulevaisuuteen sekä pohjaa hyvinvoinnille ja kestäväälle elämälle.

Koulussa itsetuntemuksen kehittymistä voidaan tukea muun muassa:

- antamalla ja pyytämällä palautetta
- kehottamalla oppijoita refleктоimaan ja arvioimaan omaa toimintaansa, käyttäytymistään ja oppimistaan
- kannustamalla oppijoita mukaan keskusteluihin, joissa pääsee harjoittelemaan omien ajatusten jäsentelyä ja ilmaisua mielipiteen muotoon

”Yrittäjyyskasvatuksen ydin on löytää se ”oma juttu” jonka voi omistaa. Koulussa se löytyy parhaiten itsetuntemuksen ja itsetunnon vahvistamisella. Kun tiedät kuka olet, näet paremmin mahdollisuuksia liittää ympärillä olevia mahdollisuuksia omaan toimintaasi. Opettajan tehtävä on mahdollistaa oppilaille tilaisuuksia, jolloin hän huomaa vahvuuksiaan. ”Huomaa hyvä”- harjoitukset voisat esim. Olla keinoja havaita ja miettiä omia vahvuuksia.”

Pia van der Kamp, yrittäjyyskasvatuksen koordinaattoriopettaja, Ylläsjärven koulu.

2. Oman jutun tukeminen - mistä innostun ja missä olen taitava?

Oman jutun löytymisen kannalta on tärkeää saada tilaisuuksia kokeilla erilaisia asioita, toimintatapoja ja -ympäristöjä myös koulutyössä. Kokeilujen, onnistumisten ja erehdysten kautta oppijalle hahmottuu kuva omista vahvuuksistaan ja kiinnostuksen kohteistaan. Oppija oivaltaa oman tyyliinsä oppia ja toimia.

Koulussa ja yrittäjyyskasvatuksen toimintaympäristössä:

- tuetaan ja rohkaistaan oppijaa tekemään omia kokeiluja
- ruokitaan oppijan uteliaisuutta tarjoamalla erilaisia tilaisuuksia ja mahdollisuuksia, joihin tarttua
- kannustetaan soveltamaan koulutyössä henkilökohtaisia taitoja ja ominaisuuksia esimerkiksi harrastuksista
- harjoitellaan säännöllistä reflektointia
- vahvistetaan oppijan minäpystyvyyttä positiivisella, sallivalla ja kannustavalla ilmapiirillä

3. Omien vahvuuksien hyödyntäminen ja osaamisen tavoitteellinen kehittäminen

Itsensä ja osaamisensa kehittäminen on osa elinikäistä oppimista. Oman tulevaisuuden suunnittelussa ja menestyksekkään elämän saavuttamisessa on tärkeää osata viedä omat vahvuudet ja osaaminen käytäntöön. Oman osaamisen tavoitteellinen kehittäminen ja omien vahvuuksien hyödyntämisen harjoittelu edellyttää, että toimintaympäristö tarjoaa oppijalle:

- puitteet, aikaa ja mahdollisuuksia kehittymiseen
- tilaisuuksia omien taitojen esiintuomiseksi
- vastuuta ja tilaa harjoitella itsensäjohtamista: oman toiminnan suunnittelua, tavoitteiden asetantaa ja itsearviointia
- joustavuutta toteuttaa oppimista yksilön omalla tavalla
- rohkaisua, palautetta ja kannustusta

”

”Yrittäjyyskasvatus on silloin onnistunut, kun se on vahvistanut opiskelijan omien vahvuuksien tunnistamista ja hän luottaa niihin sekä opiskelija on oma-aloitteinen omissa tehtävissään.”
Vesa Pellikka, rehtori, Kolarin lukio.

”

”Yrittäjyydessä ja yrittäjyydestä oppimisessa keskeistä on uskottava itseensä ja omiin vahvuuksiinsa, oltava määrätietoinen, ulospäinsuuntautuva, markkinoiva, kestävä paineita.”

Reijo Lassila, toimitusjohtaja, Potma Oy, Pello.

2.

”Koko kylä kasvattaa ja kasvaa!”

”

”Yrka kannustaa koulua yhteistyöhön ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Opiskelijat saavat oikeastikin harjoitella yrittämiseen liittyviä asioita, saavat kontakteja ja rohkaistuvat monissa asioissa. Yrka kannustaa yrittäjyyteen ja madaltaa kynnystä perustaa aikuisena yritys ja sitä kautta positiivinen vaikutus työllisyyteen; rikastaa opetustyötä ja heijastuu positiivisesti koulun ulkopuolelle.”

Hannele Vanha, yrittäjyyskasvatuksen koordinaattoriopettaja, Kolarin lukio.

Tavoite:

Tavoitteena on oppijan sisäisen yrittäjyyden kehittäminen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen.

Toimintaa ohjaava periaate:

Onnistumisen avaimena ovat yhteisöllisyys ja yrittäjyyskasvatuksen kumppanit!

Tulos:

Toimenpiteiden tuloksena oppijalle on muodostunut oma rooli aktiivisena toimijana yhteisöissään ja hänen verkostoitumistaidot vastaavat tulevaisuuden työelämän ja yrittäjyyden vaatimuksia.

Toimenpiteet:

1. Tiimityötaitojen oppimisen tukeminen - opin ja opetan!

Tiimi on oppimisen muoto ja menetelmä, jonka avulla voi mm. osallistaa oppijoita, harjoitella itseohjautuvuutta, käytöstapoja sekä vastuunottoa. Tiimityötaitoilla voidaan tarkoittaa esimerkiksi kykyä työskennellä monialaisessa ryhmässä, tunnistaa oma rooli siinä, taitoa hyödyntää omia vahvuuksiaan ja ottaa vastuuta tiimin työstä. Koulussa tiimityötaitoja voi harjoitella tekemällä **projekteja ja ryhmätöitä** tiimeissä, joiden jäsenillä on keskenään erilaista osaamista, tietoa ja vahvuuksia. Tiimityö on osaamisen tuottamisen muoto, jossa keskustelun, tiedon jakamisen, toiminnan ja reflektion kautta syntyy oppimista.

2. Vuorovaikutustaitojen oppimisen tukeminen - kuuntelen, kysyn ja kyseenalaistan!

Vuorovaikutustaitoja ovat mm. kuuntelemisen ja kertomisen taidot, taito tehdä havaintoja, neuvotella, väitellä ja tuoda omat mielipiteet esille. Se voi olla myös omien ajatusten myymistä muille, kyky ilmaista itseään monipuolisesti (elein, ilmein ja sanoin) sekä taitoa antaa palautetta ja ottaa sitä vastaan. Tavoitteena on saada aikaan **dialogia**, luoda yhteistä keskustelukulttuuria ja merkityksellisiä oppimistilanteita henkilöiden välille.

3. Yhteistyötaitojen oppimisen tukeminen - yhdessä opimme enemmän!

Yhteistyötaitoja voidaan harjoitella tekemällä yhteistyötä yrittäjyyskasvatuksen kumppaneiden kanssa. Hyviä yhteistyökumppaneita ovat alueen yrittäjät, muut elinkeinoelämän edustajat, kolmannen sektorin toimijat, oppilaitokset, toiset luokat ja opettajat. Yhteistyötä tekemällä harjoitellaan mm. avoimen ja luotettavan ilmapiirin rakentamista sekä ongelmanratkaisutaitoja erilaisissa verkostoissa toimien. Oppijoille tarjotaan mahdollisuus luoda tulevaisuuden kontakteja ja verkostoja jo opintojen aikana. **Työelämäyhteistyö** tuo luontevasti aidot ongelmat ja ilmiöt osaksi koulun arkea.

”

”Kaikessa opetuksessa ja kasvatuksessa tärkeintä on, että se on vuorovaikutteinen. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa yhteisön, koulun ja opettaja-opiskelijan välillä. Luottamus omaan tekemiseen.”
Vesa Pellikka, rehtori, Kolarin lukio.

”

”Yrittäjyyskasvatus on parhaimmillaan vastuun ottamista, oppilaiden vastuuttamista ja luottamuksen antoa. Oppilaiden innostusta oman idean eteenpäin viemiseen. Oppilaiden hoksauttaminen omista vaikutusmahdollisuuksistaan.”
Kristiina Karvonen, yrittäjyyskasvatuksen koordinaattoriopettaja, Pellon peruskoulu.

3.

*"Lapin läpit tunturien juurilta jokivarteen:
arktisen identiteetin vahvistaminen."*

”

"Yrittäjyyskasvatuksen ydin on herättää ja ylläpitää ajatusta, että oma tulevaisuus voi olla yrittämisessä." Juha Nikka, vs rehtori, Pellon peruskoulu ja lukio.

Tavoite:

Oppijan ulkoisen yrittäjyyden valmiudet kasvavat ja alueellinen identiteetti vahvistuu: alueen lapset ja nuoret haluavat sekä osaavat kertoa omasta kotiseudustaan muille ja näin edistävät positiivista Lappi-mielikuvaa maailmalla.

Toimintaa ohjaava periaate:

Onnistumisen avaimina ovat toiminnallisuus, tekemällä oppiminen ja alueen erityispiirteiden hyödyntäminen oppimisessa!

Tulos:

Tuloksena on vahvoilla juurilla, positiivisella muistijäljellä ja lappilaisella älykkyydellä varustetut oppijat, jotka näkevät oman kotiseutunsa potentiaalisena paikkana rakentaa tulevaisuuttaan.

Toimenpiteet:

1. Kotiseutukasvatuksesta eväitä elämänreppuun – mistä minä ponnistan?

Koulutuksen järjestäjä, opetushenkilöstö, oppilaiden vanhemmat ja muu yrittäjyyskasvatuksen verkosto vaikuttavat oppijan positiivisen muistijäljen syntymiseen mahdollistamalla kotiseutukasvatuksen toteuttamisen. Kotiseutukasvatuksen tarkoituksena on, osana normaalia opetusta, tutustuttaa oppija omaan elinympäristöönsä sekä sen tarjoamiin mahdollisuuksiin niin asumisen, kasvamisen, kouluttautumisen,

"Läppi on luonteeltaan sisukas ja positiivinen, osaava ja on rakennettu hyvästä itsetunnosta!"

työelämän kuin yrittäjyyden sekä vaikuttamisenkin näkökulmista. Kotiseutukasvatus on keino auttaa oppijaa ymmärtämään alueen yrittäjyyttä yhtenä ammattina ja näkemään yrittäjyys mahdollisuutena toteuttaa omaa juttuaan ja unelmiaan. Oppija oppii ymmärtämään etätöön ja digitalisaation tuomat mahdollisuudet asumiselle ja työllistymiselle Lapis-ssa sekä ratkaisuihin pitkien välimatkojen tuomille haasteille. Kotiseutukasvatuksen avulla oppilaitokset voivat tuoda paikallisuuden ja alueellisuuden vahvasti osaksi opetuksen suunnittelua.

2. Tiedot ja taidot yrittäjyydestä ja työelämästä kasvavat – mitä täällä tehdään?

Oppijoille esitellään alueen elinkeinoja, ammatteja sekä yrittäjyyttä, sillä **oppiminen tapahtuu pääsääntöisesti oppilaitoksen ulkopuolisissa ympäristöissä** (esim. paikalliset yritykset, ympäröivä luonto).

3. Tekemällä oppimisesta tulee luonteva tapa toimia

Oppiminen on toiminnallista (esim. TET, yritys-suunnistus) ja oppijat saavat käytännön kokemusta työstä ja yrittäjyydestä sekä oivalluksia opittujen asioiden viemisestä käytäntöön.

Tiesitkö tätä: Kolarin, Pellon ja Muonion kunnat pyrkivät järjestämään vuorovuosin alueen yhteisen toiminnallisen yrittäjyystapahtuman, jonka tarkoituksena on edistää kuntarajat ylittävää yhteistyötä sekä tutustua alueen yrittäjyyteen ja elinkeinoihin monipuolisesti.

Miten minä hyödyn yrittäjyyskasvatuksesta?

- Tunnistan juureni ja tunnen ylpeyttä kotiseudustani, opin näkemään sen mahdollisuuksia.
- Itsetuntoni ja sisuni kehittyvät.
- Opin tiimityöskentely- ja vuorovaikutustaitoja sekä vastuullista toimintaa.
- Löydän omat osaamisalani ja osaan tehdä niistä joskus myytäviä tuotteita, pääsen yrittämään, erehtymään ja onnistumaan.
- Saan kokemuksia erilaisista oppimisympäristöistä ja pääsen osalliseksi monimuotoisemmasta opetuksesta.
- Kasvatan verkostoja ja kontakteja paikallisiin yrityksiin, luon pohjaa työlle ja tulevaisuudelleni ja kehitän työelämätaitojani.

- Kehitän ja vahvistan alueeni elinvoimaisuutta, identiteettiä ja kulttuuria.
- Pääsen toteuttamaan itseäni, ideoitani ja henkilökohtaisia vahvuuksiani opetuksessa. Yhdessä oppilaiden kanssa monipuolistamme opetusta ja opetusmenetelmiä.
- Kasvatan vastuullisia, omatoimisia ja osaavia oppilaita, tämä helpottaa työtäni pitkällä juoksulla.
- Verkostoidun alueen elinkeinoelämän kanssa, opin tuntemaan alueen yrittäjiä ja tiedän, mitä työelämässä tapahtuu.
- Minulla on mahdollisuus tehdä töitä tiimissä yksinpuurtamisen sijaan.

- Turvaan yritystoimintaa alueella jatkossakin ja kehitän alueen vetovoimaisuutta.
- Pääsen tutustumaan potentiaalsiin työntekijöihin mm. työharjoittelun kautta ja tarjoan alueen nuorille arvokasta työkokemusta alastani.
- Tekemällä yhteistyötä nuorten kanssa, voin kehittää omia palveluitani vastaamaan paremmin eri asiakasryhmien kysyntää.
- Lisään osaltani myönteistä asennetta yrittäjyyttä ja työtä kohtaan.
- Voin osaltani kasvattaa alueen nuorista motivoituneita ja vastuuntuntoisia.

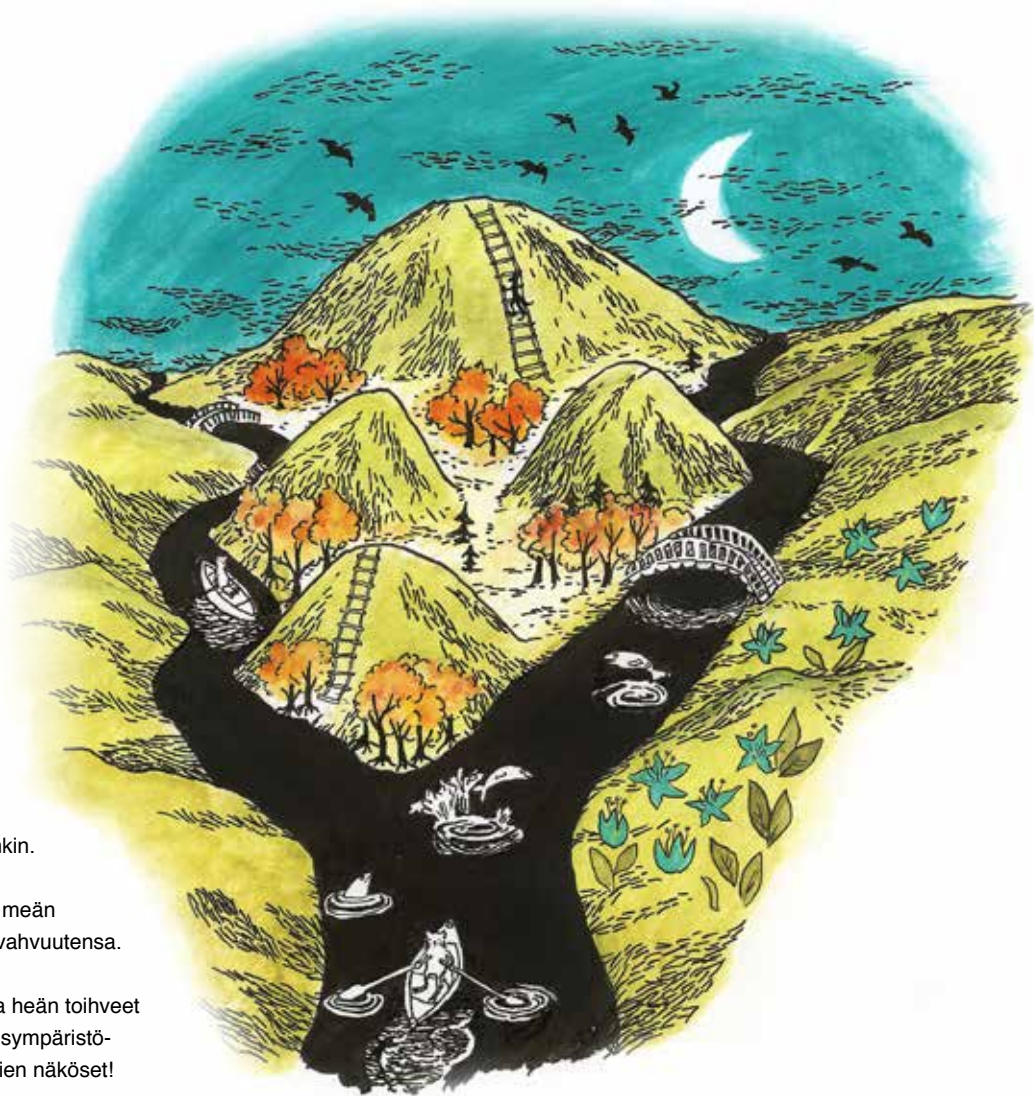

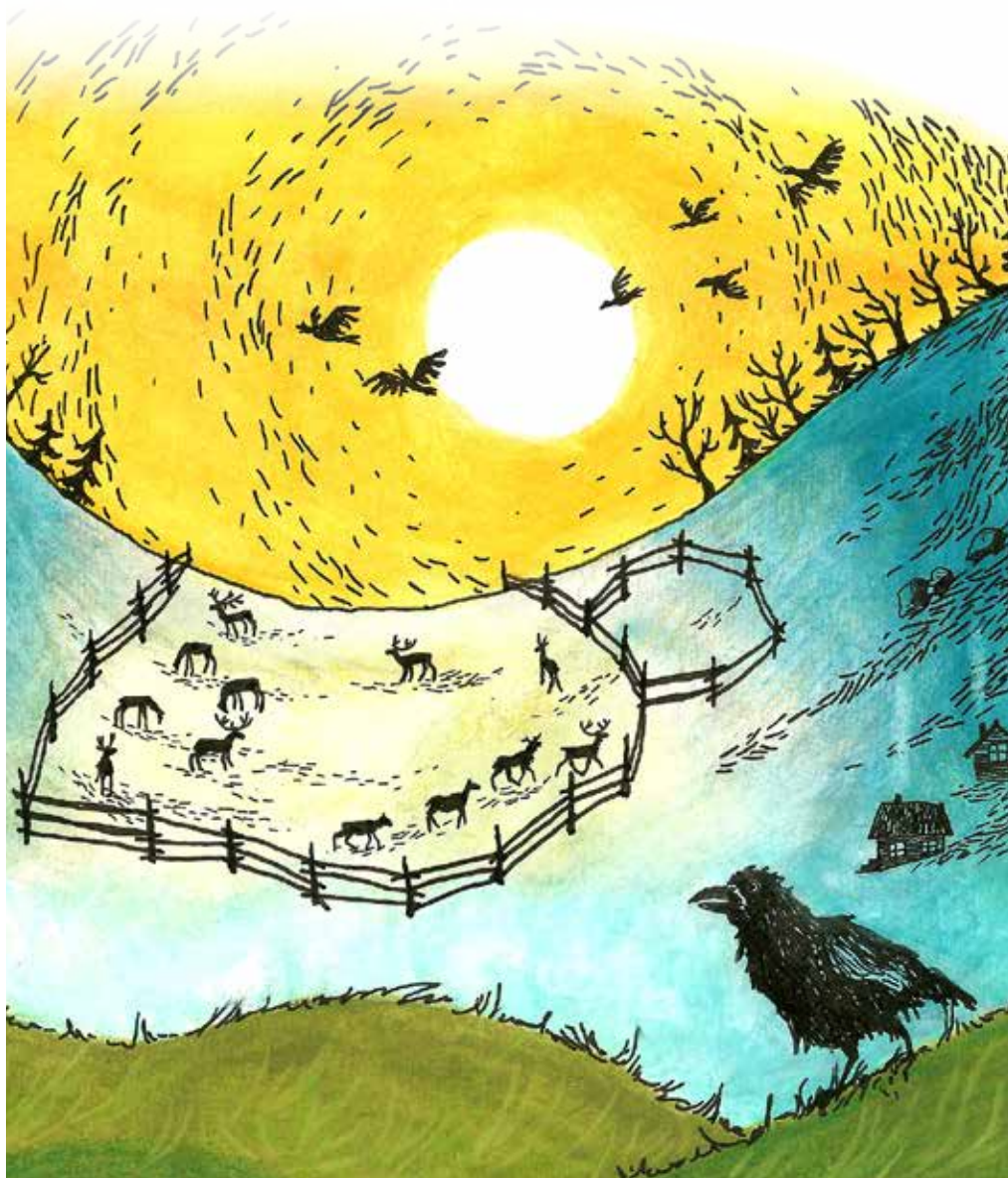
Yrittäjyyden polut

Varhaiskasvatus

Tavoitteet:

1. Meän läpit tekevät, leikkivät ja riemuittevat yhdessä ja ovat positiivisia ja uteliaita maailmaa kohtaan.
2. Meän läpit oppivat olemaan omatoimisia sekä ottamaan vastuuta niin yhdessä kuin yksinkin.
3. Meän läpit huomioivat toiset ja meän avustuksella tunnistavat omat vahvuutensa.
4. Meän läppejä kannustetaan ja heän toiveet huomioidaan, erityisesti oppimisympäristöjen osalta - tehään niistä läppien näköset!

Menetelmiä ja oppimis- ympäristöjä lapsen omaehtoisen ja sisäisen yrittäjyyden tukemiseen:

- Positiivinen palaute ja vuorovaikutus ovat toiminnan pohjana, jolla kehitetään lapsille vahvaa itsetuntoa.
- Toiminnalliset kerhot, joita voidaan järjestää yhteistyössä paikallisten yritysten ja järjestöjen kanssa.
- Yhteiskunta tutuksi -teemapäivät (päivä maaseudulla, päivä kirjastossa jne).
- Lähiympäristön hyödyntäminen oppimisessa: tutkitaan esimerkiksi omaa elämää, alueen historiaa ja lähiympäristöä ja kotiseutua eri oppiaineissa.
- Päivä vanhemman tai sukulaisen mukana töissä.
- Tiimityöskentelyn alkeisiin voidaan tutustua esim. yhteisten sääntöjen laatimisella jo päiväkodissa ja järjestämällä tilanteita, joissa vanhemmat lapset auttavat ja opastavat pienempiä.

Menetelmiä ja oppimisympäristöjä lapsen ulkoisen yrittäjyyden tukemiseen:

- Tavoitteelliset kauppa- ja muut ammatilleikit. Tutustutaan työhön ja yhteiskuntaan leikin varjolla ja harjoitellaan tehtäviä erilaisia rooleja kokeilemalla (esim. asiakas - myyjä).
- Yritysvierailut.
- Pikkukonsultit: lasten oman palvelukonseptin hyödyntäminen. Pikkukonsulteissa lapset päästetään ideoimaan alueen yritysten palveluita heidän näkökulmastaan. Esim. miten paikallisesta ruokakaupasta saisi lapsille viihtyisämmän.

Pikkukonsultit voi antaa kotitehtäväksikin: lapset tekevät tehtävän huoltajien kanssa ja samalla osallistetaan vanhemmat mukaan yrittäjyyskasvatukseen

”

*”Saa toteuttaa itseään ja kokeilla mihin kaikkeen oikeasti pystyy.”
Oppilas, Pellon lukio*

Perusopetusluokat 0-6

Tavoitteet:

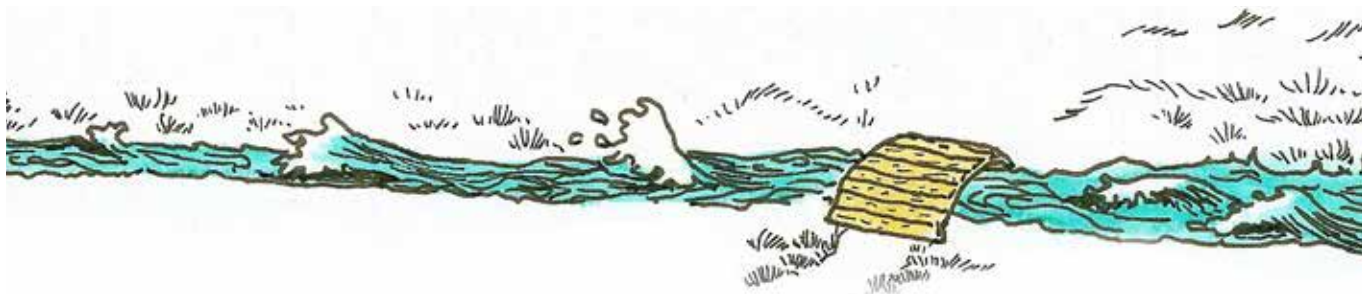
1. Meän läpit oppivat ja ratkasevat ongelmia yhdessä ja ovat positiivisia ja uteliaita tulevaisuutta kohtaan.
2. Meän läpit ossaavat antaa palautetta ja heän ittetuntoansa ja ittetuntemusthaan kohotethaan.
3. Meän läpit tekevät yhdessä, ossaavat jakkaa vastuuta ja ovat aktiivisia ja omatoimisia.
4. Meän läpit ymmärtävät yhteiskunnan toiminnan ja talouden merkityksen sen toimivuudessa.

”

”Parasta yrittäjyyskasvatuksessa on työnäkökulman opettaminen lapsille ja nuorille: miten lapsi saadaan integroitua työhön ja yrittäjyyteen. Opettajan rooli olisi tärkeä siinä, muut ominaisuudet, persoona ja toimintatapa tulee kotona. Vanhempien rooli ja vastuu siitä millainen oma lapsi on, miten hän käyttäytyy ja osaa ottaa muut huomioon on tärkeä: ensisijaisesti koti kasvattaa ja omalla esimerkillään opastaa lasta elämänhallinnan taitojen kehittämisessä. Kodin ja koulun vuorovaikutus sekä yhdessä tekeminen ja kommunikointi on avainasemassa.”

Michele Murphy-Kaulanen,
toimitusjohtaja,
Jounin Kauppa

Menetelmiä ja oppimisympäristöjä lapsen omaehtoisen ja sisäisen yrittäjyyden tukemiseen:

- Erilaiset myyjäiset ja tapahtumat oppilaiden järjestäminä: yhteinen tavoite ja sen saavuttaminen (varainkeruu luokkaretkä varten tms.)
- Yritysvierailujen kautta kotiseutu tutuksi eri oppiaineissa oppimisympäristöinä.
- Oppilaat otetaan mukaan suunnittelemaan oppimisympäristöjä ja koulun toimintaa.
- Yhteiskunta tutuksi -teemapäivät jokaisella vuosikurssilla, vierailupaikka määräytyy vuosikurssin OPS:n oppimistavoitteiden mukaan (päivä kirjastossa, päivä terveyskeskuksessa, päivä maaseudulla, päivä poliisiasemalla, päivä paloasemalla).
- Päivä vanhemman tai sukulaisen mukana töissä tai vaihtoehtoisesti lapset esittelevät vanhempiensa/sukulaisensa ammatin luokalle ja samalla kartuttavat esiintymistaitojaan.
- Ryhmätöitä ja yhteistyö luokka- ja kouluasteiden välillä: luodaan tilanteita, joissa oppilaat oppivat toisiltaan. Oppilaille annetaan mahdollisuus arvioida omaa ja muiden toimintaa sekä antaa ja saada palautetta.
- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien (MOK) toteuttaminen.

”

”Olen positiivisella tavalla yllättynyt tästä Yrityskylä-päivästä. Luulin, että tämä olisi isompi ja tiiviimpi kokonaisuus, tämä olikin tällainen söpö, pieni ja laajempi kokonaisuus. Tästä päivästä tulee varmasti ikimuistoinen ja ennen kaikkea kiva ja erilainen.”

Oppilas, Äkäslompolon koulu, 6. lk

Menetelmiä ja oppimisympäristöjä lapsen ulkoisen yrittäjyyden tukemiseen:

- Projektit, kuten myyjäiset ja tapahtumat ja niihin liittyvä taloudellinen suunnittelu (oman työn ja tuotteiden hinnoittelu, kannattavuuslaskenta) sekä markkinointi (monilukutaito) oppijan ikä ja kehitystaso huomioiden.
- Pikkukonsultit -palvelut lasten silmin.
- Teemaan liittyvät kerhot esim. Pikku-yrittäjät NY tai 4H-teemakerho Hoksaa Bisnes!
- 6-luokkalaisten vierailu lähimmässä TAT:n Yrityskylässä tai oman alueellisen yrityskylän toteuttaminen.

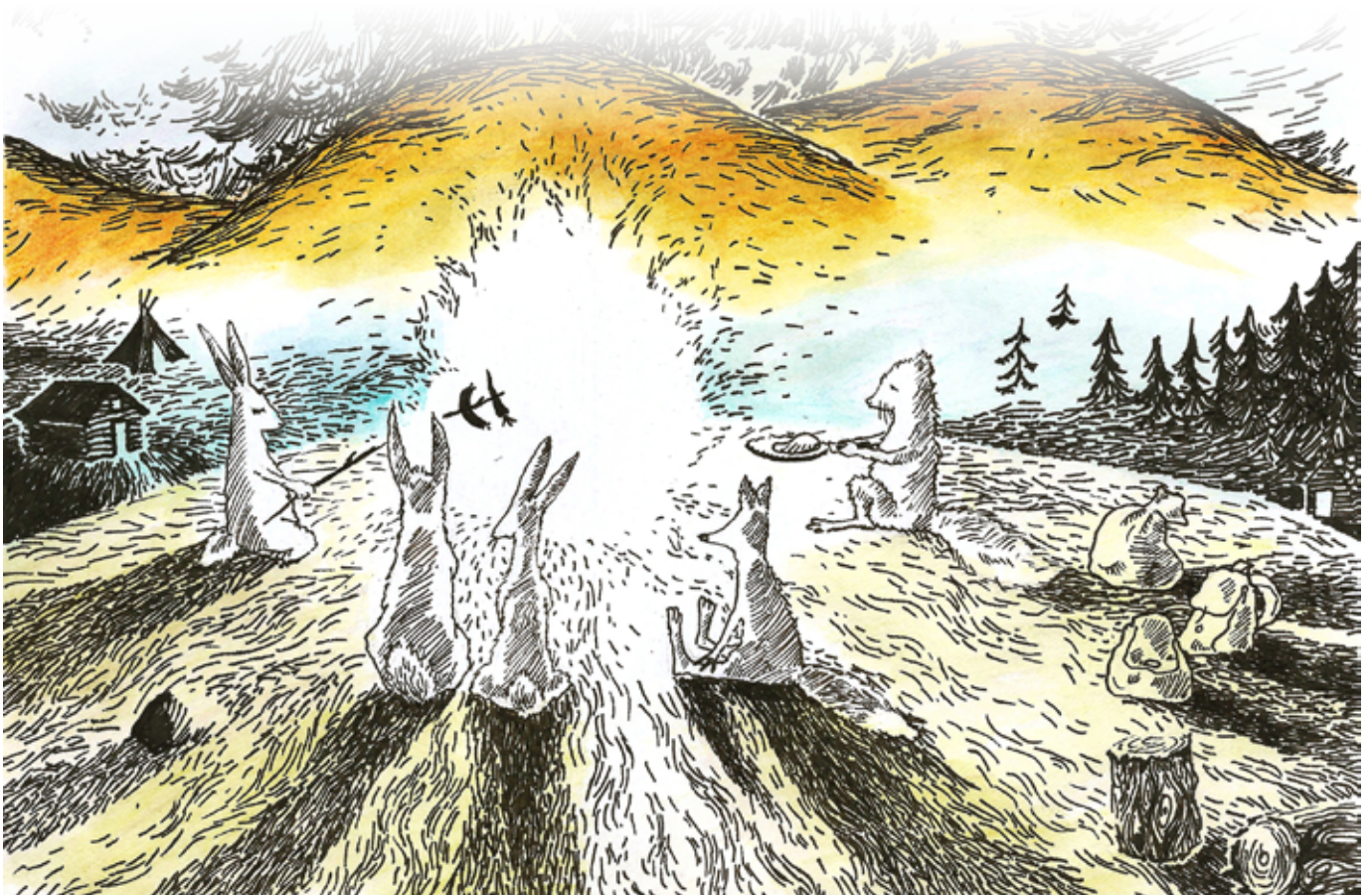
Perusopetusluokat 7-9

”

”Yhden asian haluan nostaa tästä esille on se, että meidän luokan ryhmähenki oikeasti parani ja nyt tuntuu, että me oikeasti olemme vasta nyt oikea luokka.” Oppilas, Kolarin lukio

Tavoitteet:

1. Meän läpit oppivat työelämätaitoja oppiaine- ja koulurajat ylittävissä projekteissa ja työssä tai yrittämällä.
2. Meän läpit innostuvat tulevaisuudesta ja jokaiselle alkaa hahmottumaan se ”oma juttu”.
3. Meän läpit tekevät tiimeissä, tunnistavat oman osaamisensa ja omat vahvuudet ja osaavat hyödyntää niitä opinnoissa.
4. Meän läpeiltä löytyy vahva yhteiskunta- ja taloustietämys ja he oppivat hallitsemaan omaa talouttaan.

”

”Mahtavaa, kun sai tilaisuuden kokeilla ryhmätöitä näin isossa tapahtumassa”, oppilas, Kolarin lukio

Menetelmiä ja oppimisympäristöjä nuoren omaehtoisen ja sisäisen yrittäjyyden tukemiseen:

- Oppiaine- ja koulurajat ylittävät yhteistyömallit.
- Yritysvierailut. Myös opettajat voivat kertoa oppilailleen oman oppiaineensa työllistymismahdollisuuksista!
- TET-jaksot.
- Työelämä tutuksi -teemapäivät (yksityissektori: päivä kahvilassa, päivä kaupassa, päivä matkailuyrityksessä, paikalliset elinkeinot ja niiden erityispiirteet huomioon!)
- Projektit sekä tiimi- ja vertaisoppiminen.
- Myyjäiset, tapahtumat, luokkaretket ja oppilaskunnan toiminta.
- Työelämätaitojen valinnaiskurssit.
- Tavoitteiden asettaminen itselleen, niiden toteutumisen seuranta ja arviointi. Tulevaisuuden unelmointi ja suunnittelu esim. unelmakartta.
- Oman ja perheen talouden tarkastelu esim. NY Oma talous -ohjelman avulla tai osana matematiikan opetusta.
- Toimintaympäristön ja oppimismenetelmien monipuolisuudella annetaan tilaisuus päästä esittelemään oppilaan omaa erikoisosaamista koulussakin.

Menetelmiä ja oppimisympäristöjä nuoren ulkoisen yrittäjyyden tukemiseen:

”

- NY-ohjelmat ja harjoitusyrittäjätoiminta
NY tai 4H, kesäyrittäjäysmallit.
- Yrittäjyyden valinnaiskurssit.
- Vapaaehtoiset yrityskehittämiskerhot.
- Yrityssuunnittelun avulla
lähialueen yrityksiin tutustuminen.
- YET: Yrittäjän Elämään Tutustumisjakso
("varjostusta" yrittäjän arjessa, yhteistyö-
yrityksiin yrittäjää seuraamaan esim. parettain)
- Hygieniapassi ja muut oppiaineisiin
integroitavat ammattikortit esim. sienikortti.

"Lähdin tukariksi sen takia, että halusin päästä vaikuttamaan koulussa. Olin hieman yllättynyt siitä miten saimme ryhmän toimimaan niin hyvin yhdessä. Opin ohjaamaan ryhmää paremmin ja otin kaikki huomioon."

Ny 24h-leirin tuutor-oppilas,
Kolarin peruskoulu 9. lk

Toinen aste

Tavoitteet:

1. Meän läpeistä on kasvanut nuoria aikuisia ja het ovat alkahneet suunnittelemaan ommaa urapolkua. Het ossaavat toimia yrittäjämäisesti ja heän asenne on erittäin positiivinen yrittäjyyttä kohthaan.
2. Meän nuoret aikuiset tunnistavat oman ossaamisensa ja vahvuutensa ja he ossaavat hyöyntää niitä tiimi- ja projektitöissä.
3. Meän nuoret aikuiset ovat vastuullisia ja oma-aloitheisia, joilta löytyy hyät työelämä- ja yrittäjyysvalmiolet sekä kontaktit tulevaisuutta varten.
4. Meän nuoret aikuiset lähtevät jatko-opintoihin tai työelämään ja vaikka het lähtisivät tuntureista ja Väylänvarresta, het pallaavat vielä takasin, mutteivät maitojunalla!

Menetelmiä ja oppimisympäristöjä nuoren aikuisen omaehtoisen ja sisäisen yrittäjyyden tukemiseen:

- Oppiaine- ja koulurajat ylittävät yhteistyömallit.
- Tapahtumien järjestäminen.
- Yritysvierailut.
- TET-jakso, teemaopinnot ja TOP-jaksot.
- Työelämä tutuksi -teemapäivät (julkinen sektori: päivä kunnassa/kunnanjohtajana, päivä kehittämissyhtiössä, päivä rehtorina.)
- Projektit sekä tiimi-/vertaisoppiminen. Oppilaat pääsevät hyödyntämään omia vahvuuksiaan ja omaa osaamistaan esim. opettajan avustajana oppiaineissa ja jakamaan tietoutta toisille. (Vinkki: hyödynnä teemaopintojaksoissa!)
- Oppilaat asettavat itse itselleen tavoitteita ja seuraavat ja reflektioivat niiden saavuttamista (oppimissopimus).
- Oppilaiden vahvuuksia kartoitetaan aktiivisesti ja vahvuuksia kannustetaan käyttämään. Opitaan myös myymään omaa osaamista!

Menetelmiä ja oppimisympäristöjä nuoren aikuisen ulkoisen yrittäjyyden tukemiseen:

- NY-ohjelmat, harjoitusyrittäjätoiminta ympäri-vuotisena, kesätyöt yrittäjänä, opitaan suunnittelemaan omaa tai harjoitusyrittäjän taloutta.
- Yrittäjyysskurssi (esim. linkitettyä NY-ohjelmiin).
- YET, Yrittäjän elämään tutustumisjakso ("varjostusta" yrittäjän arjessa, yhteistyöyrittäjiin yrittäjää seuraamaan yksittäin/parettain).
- Yhteiset aamukahvit paikallisten yrittäjien kanssa.

Yrittäjyysopinnot korkeakouluissa

Lapin yliopistossa voi opiskella yrittäjyyskasvatusta verkko-opintoina perus- (25 op) ja aineopintojen (35 op) verran eli yhteensä 60 opintopistettä. Yrittäjyysopinnoissa yhdistyvät liiketoimintaosaaminen ja yrittäjämäinen ajattelu-, toiminta- ja suhtautumistapa. Opinnoissa yrittäjyyttä tarkastellaan henkilökohtaisesta, yhteiskunnallisesta ja taloudellisesta näkökulmasta.

Opinnot järjestetään osana Avoimen yliopiston tarjontaa (<https://www.ulapland.fi/FI/Yksikot/Avoim-yliopisto/>).

Lapin AMK:ssa yrittäjyyskasvatukseksi ymmärretään kaikki ne opetukselliset ratkaisut, jotka vahvistavat opiskelijan oppimista kohti yrittävyyttä eli yrittäjämäistä otetta suhteessa omaan työhönsä taikka oman yritystoiminnan perustamista.

Yrittäjäkoulutuksessa käytetään Lapin ammattikorkeakoulussa monimuotoisesti erilaisia opetuksellisia järjestelyjä ja opetusmenetelmiä, joihin kuuluvat perinteiset opetusmenetelmät (luennot, luokkaopetus ja kirjallisuuden perehtyminen), osallistavat menetelmät (oppimis- ja harjoitustehtävät sekä yritysälähtöiset toimeksiannot, ryhmä- ja tiimityöskentely, projektityöskentely, vuorovaikutteisuus – dialogisuus, tutorointi, alumien hyödyntäminen opetuksessa),

työelämäälähtöiset menetelmät (työharjoittelu yrityksissä tai omassa yrityksessä, yritysvierailut ja yrittäjävierailut, yrittäjänä tai yritykseen toimiminen, mentorointi ja kummiyrittäjyys) sekä yrittäjyyttä mallintavat ja jäljittelevät menetelmät (opiskelijayritykset esim. Liikeakatemia ja NY Start Up, yrityspelit esim. Napalaakso).

Yrittäjyyskasvatukseen liittyvissä pedagogisissa järjestelyissä on Lapin AMK:ssa kiinnitetty huomiota opetuksen suunnitteluun, opetuksen toteutukseen ja opetuksen arviointiin. Yleisenä suuntauksena yrittäjyyskasvatuksen kehittämisessä on ollut siirtyminen kohti sellaisia opetuksellisia järjestelyitä, joissa oppija on toiminnan keskiössä ja oppiminen tapahtuu pitkälti tekemisen kautta (learning by doing). Sama tavoite on ohjannut myös Lapin AMK:n opetus-suunnitelmatyötä. Pedagogisina järjestelyinä ovat olleet erilaiset yhteistoiminnalliset oppimisen muodot, joiden tarkoituksena on ryhmän kautta tukea yksilöllistä oppimista. Tällöin tukena käytetään erilaisia oppimistiimejä, joissa yhdessä ratkotaan aitoja työelämäälähtöisiä tai yrityksen toimintaa liittyviä tehtäviä ja kysymyksiä. Pelkkä tekeminen ei riitä vaan oppimisessa tulee varmistaa myös riittävien teoreettisten valmiuksien hankkiminen. Tämä voi tapahtua vain erilaisten oppijaa kannustavien työskentelymenetelmien ja monimuotoisten, työelämäälähtöisten oppimisympäristöjen avulla.

Onnistumisen edellytys

”

”Yrittäjyyden vaatimilla ominaisuuksilla on taipumus olla toimivia myös ”normielämässä”. Yrittäjyyskasvatuksen onnistumisen edellytys on yhteisön sitoutuminen asiaan.”

Kari Pipari, yrittäjyyskasvatuksen koordinaattori-opettaja, Pellon peruskoulu.

Yrittäjämäinen toimintakulttuuri ja -ympäristö

- Koko yhteisö on mukana suunnittelussa ja kehittämisessä: yhteisö määrittelee toiminnan tason ja ympäristö toimii tekemisen mahdollistajana.
- Johtaja määrittelee, mitä ja miten oppilaitoksessa toimitaan ja miten se näkyy jokapäiväisessä toiminnassa: avoin, keskusteleva, kokeileva, salliva, osallistava, verkostoyhteistyötä tekevä, uudistava, positiivinen, pitkäjänteinen, elinvoimainen ja aktiivinen toimintakulttuuri ohjaa tekemistä.
- Koulutuksen järjestäjät sekä koulujen johtajat resursoivat riittävästi sekä aikaa että rahaa yrittäjyyskasvatuksen kehittämiseen ja toteuttamistyöhön: yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen saa samanlaista arvoa kuin mikä tahansa muu kehittämistyö.

Aktiivinen ja sitoutunut toimijaverkosto

- Yrittäjillä ja muilla työelämän yhteistyökumppaneilla on tahto antaa nuorille mahdollisuuksia tutustua työelämään ja yrittäjyyteen. Yhteistyötä tehdään myös valtakunnallisten yrittäjyyskasvatustoimijoiden kanssa.
- Kunnat ovat poikkeuksellisesti sitoutuneita yrittäjyyskasvatukseen edistämiseen. Sivistyksen sekä elinvoiman välinen yhteys ymmärretään ja se huomioidaan myös päätöksenteossa. Alueen elinvoimaisuuden eteen tehdään seudullista yhteistyötä.
- Opettajilla on valmentava ote opetustyöhön ja ymmärrys oman roolinsa merkityksestä verkostossa. Opettajat suhtautuvat positiivisesti yrittäjyyteen ja he tarttuvat yrittäjyyskasvatuksen keinoihin opetuksessaan. Opettajat ovat siltoja oppilaitosten ja yritysten välisessä yhteistyössä.
- Vanhemmat ovat myös tietoisia yrittäjyyskasvatuksen tavoitteista, ovat kiinnostuneita lastensa koulutyötä kohtaan ja tukevat lapsensa kasvua koulupolulla.
- Oppilaat ovat innostuneita ja ymmärtävät omat vaikutusmahdollisuutensa koulunkäynnin mielekkyyteen, oppimiseen sekä elämässään menestymiseen.

Hyvinvointi on elinvoimaa: toteutus, seuranta ja arviointi!

- Alueen tavoitteista johdetaan kunta- ja oppilaitoskohtaisia toimintasuunnitelmia kuten esimerkiksi vuosikelloja sekä toiminnallisia tavoitteita ja mittareita koulujen vuosisuunnitelmiin. Koulun johto yhdessä yrittäjyyskasvatusta koordinoivan opettajan kanssa seuraa suunnitelmien ja toimenpiteiden toteuttamista.
- Kunnat arvioivat yrittäjyyskasvatuksen tavoitteiden toteutumista osana muiden strategioidensa ja toimintaohjelmien arviointia, omia mittareita hyödyksi käyttäen.
- Toimintaohjelman mukaisten alueellisten strategisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan joka toinen vuosi alueen yrittäjyyskasvatusta koordinoivassa työryhmässä.
- Strategiaa voidaan päivittää tarvittaessa alueellisena yhteistyönä.

”

”Yrittäjyyskasvatuksen ydin on uskoa yrittäjyyteen ja sen arvostamista yhteiskunnan perustan tärkeänä osana.”

Kyllikki Kurki, Muonion lukion rehtori, Lappian toimipaikkapäällikkö.

Loppusanat:

Maailma muuttuu ja työelämässä tullaan ottamaan isoja askelia. ”**Saa** toteuttaa itseään ja **kokeilla** mihin kaikkeen oikeasti pystyy.”, vastaa lukion oppilas kun häneltä kysytään, mikä on se yrittäjyyden suola. Myös nuorten mielenkiinto yrittäjyyttä kohtaan on kasvanut. Ei tarvitse mennä montaa vuotta eteenpäin, kun meillä on olemassa jälleen lukuisia uusia ammatteja, joista me emme tänään vielä tiedä mitään. Kuka olisi uskonut 10 vuotta sitten, että 2010-luvun Suomessa on mahdollista elättää itsensä ”tubettamalla”. Uudet sukupolvet ja maailmanlaajuiset muutokset haastavat meitä, kasvatuksen asiantuntijoita, kuntien elinvoimaisuuden kehittäjiä ja elinkeinotoiminnan ammattilaisia ratkaisemaan asioita, joilla vaikutetaan koko alueen, meidän kaikkien ja ennen kaikkea meidän nuorten tulevaisuuteen. Tästä oivalluksesta alkoi Alueellisen yrittäjyyskasvatuksen polut -hankkeen tarina, jonka yhdestä hedelmästä, yrittäjyyskasvatuksen ohjelmasta, saamme tänään nauttia.

Ilmiön, yrittäjyyskasvatuksen, merkityksellisyys ja tarve tukea lasten ja nuorten sisäisen, omaehtoisen ja ulkoisen yrittäjyyden kehittymistä pedagogisin keinoin tulee esille kansainvälisesti Euroopan komission Yrittäjyys 2020-toimintaohjelmassa, valtakunnallisesti hallitusohjelmassa ja uudessa OPS:ssa, alueellisesti maakuntaohjelmassa ja paikallisesti kuntastrategioissa sekä koulukohtaisissa toimintasuunnitelmissa. Kyse on laajalti viitotetusta ilmiöstä. Taustavaikuttajia on runsaasti ja niitä löytyy päätöksenteon kaikilta tasoilta. Voidaan todeta, että se mitä meidän tehtäväksi jää arjen kasvatustyössä, on jäävuoren huippu.

Tämä strategiajulkaisu, mitä luet juuri nyt, on tehty Pellon, Muonion ja Kolarin kuntien, Lapin yliopiston ja Lapin AMK:n yhteisenä ponnistuksena. Koettiin, että yrittäjyyskasvatuksen integroiminen opetukseen

”

”Yrittäjyys on tärkeää, koska sieltä oppii uusia asioita muuhunkin kuin yrittäjyyteen liittyen. Siellä myös näkee onko itsestä yrittäjäksi.”

Oppilas, Kolarin lukio

ja sen pitkäjänteinen kehittäminen vaatii taakseen yhteisen punaisen langan, ohjenuoran, mistä saada apua käytännön työhön. Aineistoa on kerätty oppilailta, opettajilta, rehtoreilta, yrittäjiltä, viranhaltijoilta, luottamushenkilöiltä ja järjestötoimijoilta. Koko hankkeen ja tämän strategiaprosessin toimintaa ohjaavana periaattena on, että mitään ei tehdä ilman asioiden poikkihallinnollista ja monialaista tarkastelua tai ilman eri toimijoiden osallistamista. Meillä kaikilla on yhteinen tavoite: alueen tulevaisuuden rakentaminen sekä elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen niin yksilön, alueen kuin koko yhteiskunnankin tasolla. Strategian unelman täytyminen vaatii meidän kaikkien osallistumista yrittäjyyskasvatustyöhön.

Tämä strategia on työkalu siihen, miten me voimme omalta osaltamme edistää yksilön ja yhteisön hyvinvointia yrittäjyyskasvatuksen näkökulmasta ja keinoin. Julkaisuun on kuvattu yrittäjyyskasvatuksen kaari tavoitteineen ja toimenpide-ehdotuksineen aina varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle saakka. Julkaisun on tarkoitus auttaa **sinua** kunnan viranhaltija, koulutuksen järjestäjä, luottamushenkilö tai rehtori päätöksenteossa. **Sinua** opettaja oman työsi suunnittelussa, toteuttamisessa ja kehittämisessä. **Sinua** yrittäjä, esimies, yrityksen työntekijä tai järjestötoimija elinkeinoelämän ja oppilaitosten yhteistyön edistämisessä ja alueen elinvoimaisuuden kehittämisessä. **Sinua** oppija, oman hyvinvointisi, menestyksesi, elämäsi ja tulevaisuutesi rakentamisessa. Ohjelmassa on sanoin sekä kuvin nostettu esille toimijoiden rooleja ja alueen erityispiirteitä, sillä yrittäjyyskasvatusta on määrä toteuttaa alueellisista ja paikallisista lähtökohdista käsin, verkostoyhteistyötä vaalien. Tarkoin mietitty ja käsin piirretty kuvitus johdattaa lukijan tallamaan yrittäjyyskasvatuksen polkuja oppijana, opettajana tai yrittäjänä. Tämä opas on tehty **sinulle!**

Tehemä Pois - kasvatusta elämässä tarvittavien valmiuksien ja taitojen oppimiseksi pienin askelin, sisukkaasti, rohkeasti ja ennakkoluulottomasti!

Kolarissa 1.9.2017

Kaisa Kylä-Kaila
Projektipäällikkö

Alueellisen yrittäjyyskasvatuksen polut - Tehemä Pois -hanke

”

”Yrittäjäksi tai yrittäjämaiseen ajatteluun liitetään helposti pelkkä yrityksen perustaminen. Ei ole tarkoituksenmukaista edes ajatella, että tulokset olisivat noin yksioikoisia tai heti nähtävillä eli että tuloksellisuutta mitattaisiin yksin sillä, montako yritystä opiskelijat perustavat. Kuten Oivallusraportissa sanotaan, on kaikki tulevaisuuden työt ns. nuotittomia eli sellaisia, mitkä vaativat omaa uskallusta, heittäytymistä, oma-aloitteisuutta, ratkaisukeskeisyyttä ja yrittäjämäistä otetta. Sellaiset työt, missä tarkoin on määriteltävissä, millä vehkeillä ja millaisella tuloksella se tehdään, automatisoidaan. Ihän vain siksi, että ne voidaan automatisoida ja vieläpä helposti. Sen sijaan sellaiset työt, mitkä vaativat kokeilukulttuurin henkeä, uuden luomista, visiointia ja hiljaisten signaalien kuuntelemista, on vaikeammin siirrettävissä roboteille. Niissä töissä ihmisen taidot ovat vielä hyvän aikaa tekniikkaa etevämmät. Näihin taitoihin on myös syytä ihmiskuntaa koulutuksella jalostaa, sillä sitä kauemmin etevämpiä olemme, mitä nopeammin kehitymme näissä taidoissa. Eikö sinä ole korkeakoulun hyvä syy toteuttaa yrittäjyyskasvatusta?”

Mirva Juntti, palvelupäällikkö, Lapin AMK

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

